

DIRVA

Nr. 68

Birželis-June 13, 1960

Cleveland, Ohio

Sukilimai Tibete plinta

Sukilėliai turi užėmę svarbias pozicijas

Per Indiją gautomis žiniomis, pietiniame Tibete, netoli Nepalo sienos, vyksta du didesnio masto mūšiai

NAUJI GINKLAI

Britų karo laivynas su didelėmis išlaidomis nuleido vandenin naują karo laivą — ligšiol neįprasto dydžio naikintoją, nepaprastai gausiai ginkluotą vairuojamą raketų sistema ir skirtą ne tik įprastiniams naikintojų uždaviniams, bet ir efektingai kovai su priešų aviacija bei povandeniniais laivais.

Laivas, pakrikštytas Devonshire vardu, yra 520 pėdų ilgio ir 54 pėdų pločio — milžinas, palyginus su pvz. Daring klasės naikintojais, kurie būdavo 390 pėdų ilgio. Dar trys šio tipo naikintojai, pavadinti Anglijos provincijų Hampshire, Kent ir London vardais, bus pastatyti iki 1963 metų pavasario.

*

JAV armija paskelbė sėkmingai išbandžiusi pirmąjį vienos vairuojamos raketos sunaikinimą kita. Auka buvo Big Corporal — pirmoji operatyvinė JAV balistinė raketa, o sunaikintojas — Nike Hercules, vidurinis Nike priešlėktuvinių raketų šeimos narys. Tai pasiekta naujųjų radarų aparatų pagalba, kurie esą žymiai tikslesni ir su nepalyginamai didesniu veikimo radiusu.

Kiek anksčiau, šių metų pradžioje, Hawk raketa buvo pasiekta Honest John sunaikinimo. Pastaroji yra trumpų distancijų, nevaivaujamoji artilerijos raketa.

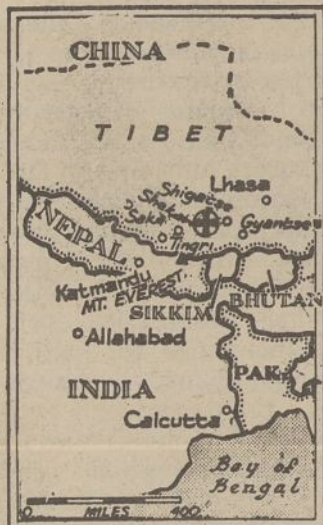
JAV senato apropriacijos komitetas nubalsavo 84 mil. dol. padidinti fondus tebevydomam erdvių šnipui — Samos satelitui paskubinti. Samos projektas numatomas užbaigti už trejų ar ketverių metų.

Šiuo metu yra planuojami trys Samos satelitų tipai. Pirmasis, aprūpintas televizijos kameromis, perdavinėtų žemės paviršiaus vaizdus iš 400 mylių aukščio. Antrasis išmestų kameras, kurių filmai, juos atradus, suteiktų daugiau detalių. Trečiasis tipas turėtų ir televizijos kameras ir išmetamąsias kameras.

Pirmasis bandomasis Samos numatomas erdvėn paleisti ateinantį rugsėjį.

tarp tibetiečių ir Kinijos komunistų.

Šekaro — vietovės esančios už septyniolikos kilometrų nuo Everest kalno — kinietiškoji įgula esanti nuginkluota. Turimais pranešimais, sukilėliai užėmę svarbias tarpukalnių kelių sankryžas ir rajoninių karinių komunistų štabą.

Kovos trunkančios jau beveik dvi savaites. Pagal

pranešimus, kiniečiai iššaukė pastiprinimus iš Tingri, esančio už 40 mylių nuo Šegaro. Tingri, kaip žinoma, yra didesnio masto kiniečių karinė bazė su aerodromu.

Kitas mūšis vykstas prie Saka, maždaug už 200 mylių į šiaurės vakarus nuo Šekaro, prie didžiojo kelio, kertančio pietinį Tibetą.

Pranešimai apie mūšius gauti per Katmandą, Nepalo sostinę. Jie esą paremti patikimais šaltiniais.

Kiek anksčiau buvo skelbta apie sunkias kovas netoli Šigace ir Gijance, kurios vykusios praėjusią mėnesį. Pranešimuose sakoma, kad šimtai tibetiečių, kurie buvę komunistų apginkluoti tvarkai palaikyti, dabar atsukę ginklus prieš krašto pavergėjus.

Sukilimus iššaukusi vis didėjanti maisto stoka, kylanti kaina, kiniečių pastangos sunaikinti budizmą ir pavergėjų įvesta darbo baudžiava.

Indija perka iš JAV karinius lėktuvus

Indijos vyriausybė iš JAV nupirko dvidešimt devynių C-119 tipo karinių transportinių lėktuvus, kurie numatomi naudoti sunkiai prieinamuose Indijos-Kinijos pasienių kalnuose stovinčių karinių vienetų aprūpinimui ir sustiprinimui.

Indija susirūpino savo šiaurės rytų pasienio stiprinimu po to, kai komunistinė Kinija užgrobė Longju ir pareiškė pretenzijas į 36,000 kvadr. mylių Indijos teritorijas.

Indijos užpirkimų komisija Washingtono taip pat diskutavusi galimybę pirkti Sidewinder — iš lėktuvų į lėktuvus paleidžiamas automatinio taikymo raketas, kurios prieš dvejus metus privertė komunistus nutraukti orines atakas prieš Formozą.

Indija, laikydamosi neutralumo politikos, nėra įstojusi į jokią savitarpinės pagalbos sąjungą, todėl šis pardavimas turėjo būti autorizuotas JAV prezidento. Pirkimą aprobuojant, Indijai buvo pastatyta tik viena sąlyga: pirktieji lėktuvai tegali būti naudojami tik teisėtam apsigynimui, nevykdanč jokių agresijos prieš kitą valstybę.

C-119 yra dvimotoriai, propeleriniai lėktuvai, galį gabenti 34,000 svarų krūvio. Informuoti sluoksniai sako, kad aštuoni tokie lėktuvai buvę Indijos nupirkti praėjusią mėnesį ir iš JAV bazių nuskraidinti į Agrą, netoli New Delhi. Juos lydėjo apie 50 JAV karo aviacijos specialistų, kurie turėjo apmokyti indus tuos lėktuvus naudoti ir prižiūrėti.

Indija neseniai praplėtė vieną

savo aerodromą Kašmire, kuris laikomas strateginiu mazgu skridimams į Ladaką, kur komunistinės Kinijos kariuomenė yra užėmusi apie 8,000 kvadr. mylių, anksčiau Indijai priklausiusios teritorijos.

Iš New Delhi sluoksnių taip pat patiriama, kad Indija yra susidomėjusi pirkimu didelių aukštųjų malūnsparnių, kuriais būtų galima aprūpinti ir papildyti karinius vienetus Ladako aukštumoje. Kaip jaučiama, tuos malūnsparnius, bendradarbiaujant su JAV, numatoma montuoti ir kai kurias jų dalis gaminti pačioje Indijoje.

TURKAI ATŠAUKIA IŠ KORĖJOS SAVO BRIGADĄ

Naujoji karinė Turkijos vyriausybė nutarė iš P. Korėjos atitraukti turkų brigadą, kuri ten stovėjo nuo 1951 metų.

Gera informuoti šaltiniai sako, kad gen. Cemal Gursel, dabartinis Turkijos premjeras, tuo reikalu jau tariasi su Jungt. Tautų gen. sekretoriumi Dag Hammarskjöld, ir artimomis dienomis laukiama formalaus dokumentų pasirašymo.

Turkija buvo pirmoji iš sąjungininkių, prisijungusių prie JAV kare su komunistais prieš devynetą metų. Turkų brigada Korėjos kare pasižymėjo drąsumu ir kovingumu.

Brigados atšaukimo priežastis dar nežinoma. Bet valdančiosios partijos sluoksniuose kalbama, kad nuverstasis premjeras anuo metu pasiuntęs Korėjan turkų

Praėjusią sekmadienį Clevelando Vysk. Valančiaus ir Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos, baigus mokslo metus, suruošė šventę-gegužinę, kur meninę programą išpildė abiejų mokyklų mokiniai. Nuotraukoje Šv. Kazimiero mokyklos jaunosios šokėjos su mokytoja Ingrida Stasaitė. Klūpo iš kairės: Rūta Jokubaitytė, Irena Žukaitė, Lilija Snarskytė, Vida Pivariūnaitė, Stovi: Gražina Brazaitytė, mokytoja Ingrida Stasaitė ir Emilija Dauparaitė.

V. Plodžinsko nuotrauka

KUBOJE BRĘSTA NAUJA REVOLIUCIJA

Kostarikoje veikia kubiečių Revoliucinio Atgimimo Sąjūdis paskelbė atšaukimą, šaukiant ginkluotą sukilimą prieš Fidel Castro režimą.

Kostarika palaipsniui darosi antikomunistų kubiečių, pabėgusių iš savo krašto nuo Fidel

Castro režimo, centru. Netrukus į ten ruošiasi persikelti Demokratinis Revoliucinis Frontas, susiorganizavęs Miami mieste. Jis apjungias visas opozicines grupes, įskaitant ir aukščiausiasias Revoliucinio Atgimimo Sąjūdį. Jo branduolį sudarą buvę Fidel Castro šalininkai, kurie pasitraukę, kai pamatė, jog Castro vis labiau linkstąs į komunizmą. Sukilėliai į savo eiles nepriima buv. diktatoriaus Batistoso šalininkų.

Viena sukilėlių prieš Castro režimą grupė tūnanti Las Villas provincijos kalnuose ir laukianti patogaus momento pradėti kovos veiksmus. Kita ginkluota grupė veikia Oriente provincijoje, iš kur Fidel Castro pradėjo žygi į Havaną.

Ginkluotųjų pajėgų ministerija Havanon sušaukė civilinę miliciją apmokyti, kai naudoti "cukrinė bomba". Havanos studentų milicijos instruktorius kapt. Rafael Morales per televiziją paskelbė, kad Kuba dabar turinti panašų ginklą į vadinamą "Mototovo kokteilį", tik jo pagrindu paimitas ne benzinas, o cukrus. Savo kalboje jis grasino, kad

"užpuoliams deginti mes panaudosime cukrų".

Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga savo memorandume paskelbė, kad Castro vyriausybė galutinai užgniaužė spaudos laisvę Kuboje ir dabar visiškai kontroliuojanti radiją ir televiziją. Lyga yra patariamasis Jungtinių Tautų organas.

Kubos premjeras Fidel Castro kaltino JAV, kad jos nusikaltusios Kubai šnipinėjimu, nufotografuodamos sovietinį laivą, stovėjusį Kubos pakrantėje.

JAV administracijos atsakinguose sluoksniuose pareiškama, kad prez. Eisenhowerio vizito į Japoniją planai nebūsią pakeisti, nepaisant vis didėjančių japonų kairiųjų studentų demonstracijų ir praėjusią savaitę parodytų pastangų užblokuoti prezidento spaudos sekretoriaus James C. Hagerty vizitą. Hagerty pakeliui iš Tokijo aerodromo į miestą buvo minios užblokuotas ir turėjo laukti pusantros valandos akmenimis apmėtomame automobilyje, kol atskrido JAV karinis malūnsparnis ir iš "belaisvės" išvadavo.

Argentina painformavo Jungtines Tautas, kad ji Adolfo Eichmanno klausimą iškelsianti pasaulinėje organizacijoje, jei Izraelis greitai nacio negrąžins Izraelis atmetė Argentinos reikalavimą. Oficialus skundo įteikimo Saugumo Tarybai laukiama, kai iš Buenos Aires į New Yorką grįš Argentinos delegacijos lyderis Mario Amadeo.

Australijos imigracijos įstaių paskelbtomis žiniomis, po II Pasaulinio karo į tą kraštą jau persikėlė 77,000 vokiečių.

Clevelando abiejų lituanistinių mokyklų mokiniai su mokytojais. VIRŠUJE: Vysk. Valančiaus mokyklos mokiniai dainavimo pamokos metu su mokytoju (dešinėje) J. Kazėnu. KAIRĖJE: Šv. Kazimiero mokyklos mokiniai, tėvų komiteto nariai ir mokytojai: K. Morkūnas, R. Snarskienė, V. Brizys, S. Stašienė, M. Kižienė, mokyklos kapelionas kun. Goldikovskis, A. Barzdukaite, I. Stasaitė ir J. Kazėnas. V. Plodžinsko nuotrauka

Sovietų šnipai Kanadoje...

IŽULŲS ŽUDIKŲ PROTESTAI

Antrasis sovietų pasiuntinybės Otavoje sekretorius V. Pavlovas, kuris faktiškai yra sovietų GP aparato skyriaus viršininkas, yra pasiryžęs arba atgauti Guzenko painiuosius dokumentus arba jį patį nutildyti visiems laikams.

Su trim taktiniais jis išvyksta iš sovietų pasiuntinybės ir Sommerset gatvėje laukia vidunakčio. Tik tada jie įeina į namą Nr. 511, susiranda buto Nr. 4 duris ir pradeda belstis. Triukšmas, kurį jie sukelia, galėtų pažadinti ir mirusį. Kituose butuose jau pradeda murmėti prieš triukšmadarius. Viršila iš buto Nr. 5, ligšiol vis dar galutinai neišsitaręs Guzenko istorijos tikrumu, atsielia iš lovos. Pradėjęs savo buto duris, koridoriuje jis mato keturis vyrus.

I Millerio klausimą kas čia dedasi, jie atsako klausimu: --Ar žinote, kur dabar yra ponas Igor Guzenko? Arba kur jo žmona Svetlana?

Henry Miller dabar jau aiškiai mato, kad niūrus keturių rusų veidai nereiškia, jog jie atvykę su Guzenko pasikalbėti apie orą. Jų švarkų dešinėsios kišenės išplistos. Tai tegali reikšti tik akcijai paruoštus pistoletus.

--Aš nežinau, kur ponas Guzenko yra, --atsako viršila. --Jei jis būtų bute, išgirstų tamsų beldimą. Jūs nemažą triukšmą čia kieliate.

Bet keturi rusai nekrepia dėmesio ir beldžiasi toliau. Tik, kai antrą kartą viršila atidaro duris, jie iliaujasi ir nueina laiptais žemyn. Bet jie neišsine iš namo, kaip vaizduoja. Jie palaukia, kol užgesa šviesa, ir tamsioje tyliai grįžta atgal.

Buto Nr. 6 šeimininkė išgirdo triukšmą ir tuoj pat užgesino šviesą savo vonios kambaryje. Tuo pat metu pro šalį važiuoja policijos patruliai. Abu policininkai Walsh ir MacCulloch tyliai užlipa koridoriui, pradaro išlaužtasias buto Nr. 4 duris ir viduje randa keturis vyrus. --Ką jūs čia veikiate? --Klausia policininkai su užtaisytais pistoletais rankose. --Neatrodė, kad jūs būtumėte naudoję raktą. Parodykite savo asmens dokumentus.

Keturi rusai paduoda savo diplomatinčius pasus. Kambaryje yra sovietų pasiuntinybės antrasis sekretorius Vitalijus Pavlovas, kuris buvo užkluptas besirašius drabužių spintoje, plk. Itn. Rogovas, plk. Sabotino sekretorius, kuris krėtė kitą spintą šalia išlaužtų durų, leitenantas Angelovas, taip pat priklausęs Sabotino štabui, ir leitenantas Farafontovas, pasiuntinybės šifro valdininkas.

--Jūs čia nesielgėte kaip diplomatai, --sako policininkas MacCulloch, --greičiau atrodėte, kaip įsilaužėliai.

Pavlovas, šios sovietinių saugumiečių gaujos viršininkas, atsako:

--Bute yra šis tas, ko mums būtinai reikia, ir mes pametėme raktą. Be to, šis butas yra sovietų nuosavybė. Mes čia galime daryti, ką norime. Kaip diplomatai mes esame neliečiami, ir prašau mūsų netardyti.

Abu policininkai gerai žino santykių su diplomatais nuostatus. Sovietinė, taigi ekstritorialinė, sritis yra tik sovietų pasiuntinybė, ne tarnautojų butai. --Aš turiu paprašyti, kad jūs tuojau išeitumėte iš šio buto, --pareikalauja leitenantas Rogovas abu policininkus.

--Kas turi iš buto išeiti, pasakysime mes, --atsako MacCulloch. --Mes neišeisime anksčiau, negu atvyks mūsų inspektorius.

Užtrunka ketvirtį valandos iki ateina Otavos miesto policijos inspektorius MacDonald ir keturiems rusams paaiškina, kad jie elgiasi neteisėtai. Svaitydami piktus žvilgsnius, rusai išeina iš buto Nr. 4, visai nenujaušdami, kad už kelių metrų, bute Nr. 6, stovi Guzenko su žmona, baliliai klausydami iš koridoriaus ateinančių garsų.

Abu policininkai pasilieka bute. Bet Pavlovas nenusileidžia. Prieš rytą jis dar kartą su savo kareivėmis bando įsiveržti į butą Nr. 4. Tik pastebėjęs, kad

butas saugomas, jis skubiai išsinešdina iš namo.

Kitą dieną sovietų pasiuntinybė įteikia Kanados užsienių reikalų ministerijai notą, kurioje teigiama, kad Guzenko pagrobęs pasiuntinybei priklausančius pinigų. Todėl reikalaujama nusi-kaltėlių skubiai išduoti, neištyrus reikalo teisiskai.

Notoje toliau aiškinama, kad abu policininkai pažeidė keturių sovietinių valdininkų diplomatinį statusą. Net inspektorius MacDonald nekorektiškai elgėsi ir sovietų konsulą Pavlovą bei kitus jo kolegas reikalavęs vykti policijos nuovadon.

Bet tai tik dėmesį nukreipiantieji manevrai. Tiek sovietų pasiuntinybėje Otavoje, tiek Kremliuje ir sovietinės policijos centre Lubiankoje puikiai žinoma, ką sovietų špionažo aparatui reiškia šifro valdininko Igorio Guzenko išsokimas.

Gresia ne tik viso sovietinio špionažo organizacijos Kanadoje bei JAV išsprogdinimas, bet ir sukompromituoti keli sovietiniai diplomatai. Jie paskubomis bėga iš Kanados sostinės.

Gruodžio 13 nuo savo batų nusipurto kanadiškas dulkes pulk. Sabotinas, sovietų karinis attache ir špionažo organizacijos viršininkas. Net nepranešęs Kanados užsienių reikalų ministerijai, kaip tokiais atvejais yra įprasta, jis lėktuvu išskrenda iš Kanados, New Yorke jis naktį lįpa sovietinini laivan "Alexander Suvarov", kuris tuoj pat išplaukia, neatlikęs net reikalingų formalumų. Kaip vėliau sužinota, Sabotinas už Guzenko istoriją Maskvoje buvo nubaustas 10 metų kalėjimo.

Net Zarubinas, sovietų pasiuntinys Kanadoje, turi pasitraukti iš savo posto. Netrukus po karinio attache dingimo Zarubinas praneša Kanados užsienių reikalų ministerijai, kad jis yra atšaukiamas.

Visi tie įvykiai paskatina Vakarų valstybių sostines atkreipti daugiau dėmesio į špionažo sekimą. Kanadoje sudaroma "karališkoji komisija", Amerikoje reikalą perima FBI.

Pirmoji viešą pareiškimą padaro Kanados vyriausybė 1946 vasario 15, tačiau ji tiktepauskalbina faktą, kad esanti susekta špionažo organizacija, dirbusi svetimajam tautai, kuri "jėga" tai buvo, pranešime nepasakoma.

(Bus daugiau)

LIETUVISKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RUŠIES RUKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti..... Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:..... Name

No. Street City State

TRECIOKAS AGENCY

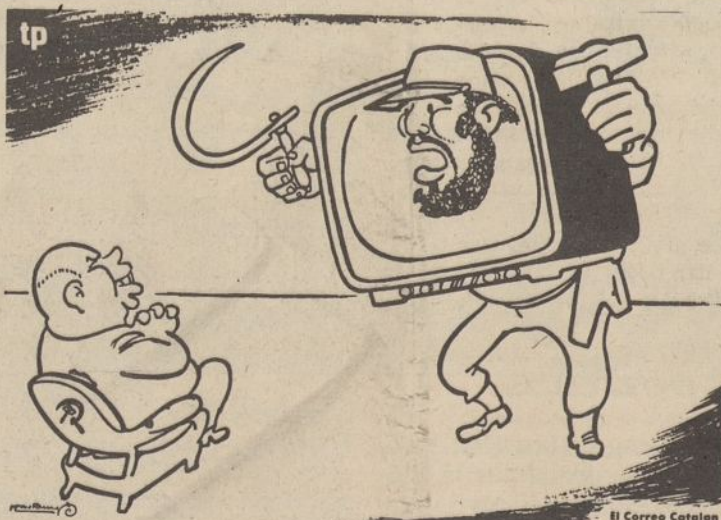
SENIAUSIA LIETUVISKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus TAIP PAT IR VISOKIOS RUŠIES APDRAUDA Kur tik besiruostumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

LAIKAI IR ATGARSIAI

--Puiku, puiku! Programa kas kartą gerėja!

ISTORIJOS PAMOKA KUBOS MOKYKLOJE. Mokytojas klausinėja trečio skyriaus mokinių: "Kuo pasižymėjo Jose Marti?" --"Kad jis išvadavo Kubą iš ispanų," atsako mokinys. "Kuo pasižymėjo Fidel Castro?" --"Jis išvadavo Kubą iš Jungtinių Amerikos Valstybių, kurios buvo užgrobiosios visą mūsų žemę," atsako 8 metų vaikas. Atsakymas buvo "teisingas".

DOMINIKOS RESPUBLIKOS teisingumo ministeris pasiūlė ištremti popiežiaus ambasadorių Mgrs. Lino Zanini, nes jis krašte padėjęs vystyti "komunizmui, anarchijai ir revoliucijai". Tas pasiūlymas buvo pareiškimas viešame laiške diktatoriui Trujillo, ir "laiskas" paskelbtas visuose laikraščiuose ir per radiją.

JAV SPECIALISTAI, tirią gautus duomenis apie paskutinį rusų "erdvės laivą", vis labiau prieina įsitikinimo, kad jame buvo gyvas žmogus. Tik rusai, negalėdami jo susigrąžinti iš erdvės, užsuko signalus ir pavadino jį manekenu.

WASHINGTONE žydų karo veteranų organizacijos atstovai po pasikalbėjimo su prez. Eisenhoweriu paskelbė, kad federaliniam prokurorui įsakyta tirti "naujo nacių bangą, kuri manifestuoja Jungtinėse Valstybėse ir net Washingtonė."

ATODŪSIS: "Ačiū Dievui už Chruščiovą. Jis prapliupo pačiu laikui, kad JAV ir Britanija su laikytų nuo sprendimų, kurie galėjo pavojingai palieti Vakarų gynybą." -- pareiškė vienas aukštas britų generalinio štabo karininkas.

VAIZDINGIAU: Vak. Vokietijos kiškis aplanko savo giminaitį so-

TEISYBĖ APIE BUTAJEVĄ (2)

Vytautas Aleksandras RACKAUSKAS

Iš ultimatumo teksto matyti, kad svarbiausia pateisinančia sovietų okupacinio žygio priežastimi jie laiko įvykį su Butajevu, Pisariovu ir Šmarganecu. Antrame ultimatumo paragrafe minima Fabaltijo Valstybių antantė sovietams daugiau buvo reikalinga okupuojant Latviją bei Estiją, o ne Lietuvą. Taip pat sovietai neskyrė daug reikšmės ne tariamiems Lietuvos piliečių dirbusių prie kareivinių statybų, areštams ir siuntimams į koncentracijos stovyklas, nes sovietai niekad ne nebandė tų kaltinimų konkretizuoti ar įrodinėti.

Lieka pažiūrėti, kaip iš tikrųjų buvo su tais raudonarmiečiais, ypatingai su Butajevu.

1940 metų sausio 1 dieną buvau iš Marijampolės paskirtas prokuroro padėjėju prie Vilniaus Apygardos Teismo. Vilniuje jau radau prokurorą humaniškąjį Juozą Brazinską ir bičiuliškąjį prokuroro padėjėją Joną Talalą. Pirmoje eilėje man teko peržiūrėti Lenkijos teismų užsilikusias neišspręstas bylas bei kaltinti "pogromščikus" — chuliganus, pasinaudojusius valdžių pasikeitimu savo chuliganiškoms užmačioms prieš žydiškąją mažumą tenkinti. Pasidariau lyg tai žydiškosios mažumos gynėjas — aplinkybė, kuriai turiau būti dėkingas, kad pirmoji areštų banga, kuriai nebuvau nei pasirošęs, manęs, kaip neolituano, nenušlavė savo kaulais Sibiro taigų tręšti.

Sekminių antrąją dieną, apie 11 val. ryto, skambina man į namus, Jogailos gatvė Nr. 6, Valstybės saugumo policijos Vilniaus apygardos viršininko padėjėjas Aleksandras Lileikis ir prašo mane atvykti į jo įstaigą prie Katedros aikštės, iš kur drauge su sovietų kariuomenės atstovais vyksime užmiestinė perduoti nusižudžiusio dezertyro Butajevą lavoną.

Ištaigoje, sovietų atstovų belaukiant, Lileikis, kurį

pažinojau iš Marijampolės laikų ir kuris savo objektyvumu, taktiškumu bei santūrumu, darė man pavyzdį aukšto policijos pareigūno įspūdį, papasakojo, kad prieš keletą savaičių iš sovietų įgulos Naujojoje Vilnioje kareivinių dezertyravęs sovietų kariuomenės "politrukas" Butajevas. Pilnas vardas ir pavardė to dezertyro, kiek pamenu, buvo Džebal Butajev, atseit gruzinas.

Sovietai prašė mūsų policijos pagalbos dezertyrą sugauti. Būdinga, kad sovietų vadovybė netgi painformuodavusi, kur Butajevas slaptašis. Tačiau mūsų policijos valdininkams nuvykus jo suimti, paprastai ten jo jau nerasdavo. Jis būdavo kitur pasišalinęs.

Gegužės 11 dieną mūsų policijos agentai nustatė, kad dezertyras Butajevas apsigyvenęs Vilniaus priemiestyje, vargingoje lūšnėlėje pas kažin kokią moterį.

Gegužės 12 dienos ankstyvą rytą mūsų policijos valdininkai nuvykę jo suimti. Butajevą namie neradė. Pasilikę laukti jo sugrįžtant. Po kiek laiko Butajevas grįžęs. Valdininkai paklausė ar jis Butajevas. Pastarasis pradėjęs bėgti per laukus. Policijos valdininkai jau buvę jį beprisiviję, kai Butajevas savo turimų ginklų ir burną nusišovęs ir tebegulįs negyvas ten pat laukuose.

Užbaigęs pasakojimą, Lileikis siūlė man nuvykti vieton pažiūrėti, ligi sovietų atstovai atvyks. Atsisakiau, nes vengiau duoti sovietams nors menkiausią pagrindą įtarti, kad mes vieni apie jų negyvą dezertyrą landžiojame. Iš viso, turėdami galvoje sovietų įgulos būvimą mūsų krašto viduje, mes stengėmės neduoti jiems pagrindo provokacijoms. Kitaip sankant, vaikščiojome ant pirščių aplink juos, kad tik įtikintumėm ir išsilai-kytumėm ligi tarptautinė jėgų konsteliacija pasikeis mūsų naudai. Sovietų atstovams nepasirodant, grįžau namo ir prašiau Lileikį pa-imti mane iš namų, kai tie atstovai atvyks.

Už poros valandų vėl telefonas. Sovietai atvyko. Lileiko įstaigoje sutinku sovietų pulkininką, rodos, Petrovą, ir du leitenantus. Susipažįstame. Į pirmąjį mūsų policijos automobilį sėdu su sovietų pulkininku, gi į sovietų automobilį, keli mūsų policijos valdininkai su tais dviem sovietų leitenantais.

Važiuojant kalba nelabai rišasi. Daugiausia kalbame apie gražų Vilniaus pavasario orą. Pravažiuojant-Rasų kapus, pastebėjęs prieš kapus apgriuvusias lūšnas, sovietų pulkininkas pastebi, kad čia žmonės vargingai gyvena. Pastebėjau, kad tai Lenkijos palikimas, sovietų rastas ir mums perduotas, kuris mūsų bus greitai pašalintas.

Užvažiavus ant karnelio, policijos valdininkai mus pravedė pro menką trobelę, į šiaurės nusileidžiantį sužaliavusių rūgų lauką. Beveik lauko viduryje gulėjo kniūbsčias jauno vyro lavonas. Kojos be kojinių, apautos juodais pusbacišiais. Civilės tamsios kelnės, karinės spalvos vilnoniai viršutiniai marškiniai ir civilis juodas švarkas buvo jo drabužiai. Keliais žingsniais aukščiau į karnelį gulėjo tamsios spalvos 6.35 kalibro a t o m a tiškas pistoletas. Aplink lavoną buvo gerokai pritrypta.

(Bus daugiau)

PRINOKĘ RUGIAI

Žmogus, pradėjęs aukštų vietų siekti, dažnai pradeda ir žemai elgtis.

Genijus pažįstame iš to, kad visi kvailiai prieš juos susiburia.

Demokratijas tvarko jų piliečių išmintis ir kvailumas.

Gerį įstatymai gerovės dar nekuria, bet blogi ją pradžio.

Pas mus daug studentų, bet maža persidirbančių visuomenės reikalais.

Kai žmogus įsikala galvon kokią idėją, jos ir kuolais neišmuši.

Skurdas nemalonus dalykas, bet gal ne vienas iš mūsų jaunimo greičiau vyrais išaugtų, jei kas juos vargo balon įstumtų, kad savo pajėgomis išsikauptų.

V.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: Main 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

20 metų tos srities

praktika

Vokiečių radijų taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

AKWOOD 1-4669

Draugas Don Camillo

Giovanni Guareschi

NESIBAIGIANČIOS ISTORIJS GALAS

--Viešpatie,--kalbėjo Don Camillo Kristui didžiojo altoriaus kryžiuje,--jau prieš dvi savaites grįžau savo bažnyčios bokštų pavėsin, bet vis dar širdyje tebejaučiu tą nervų įtempimą, kuris mane lydėjo visą kelionę... Nervų įtempimą, Viešpatie, ne baimę. Baimė nebuvo jokio pagrindo. Bet buvo pagrindo gėdytis. Aš jaučiau gėdą, kaip kareivis, kuris, įpratęs atvirai kovoti, buvo įvilktas į priešo uniformą, šliaužiojo užfrontėje, sekdamas jo judėjimą arba spėdamas jam pinks. Vis dėlto buvo kančia: plunksnakotėje paslėptas krucifiksas su sulankstomomis rankomis, Lenino citatų rinkiniu užmašiuotas breivorius, ant viešbučių stalų slap-tai celebruojamos Mišios. Kaip koku visa tai buvo...

--Don Camillo, nebūkite tauk,--švelniai kalbėjo Kristus.--Tu taip elgeisi ne dėlto, kad būtum bailus arba norėtum savo artimą iš pasaly užpulti. Jei žmogus būtų miręs troškuliui, tu nebūtum jam atsakęs gelbstinčio vandens gurkšnelio vien dėlto, kad turėjai nuslėpti tikrąjį save ir atrodei net sau pačiam juokingas. Kristaus kareivio didvyriškumas yra nuolankumas, jo tikrasis priešas--puikybė. Tebūna palaiminti nuolankieji.

--Viešpatie,--atsakė Don Camillo,--tu kalbi iš kryžiaus aukštybių, kurios yra išdidžiausias pasaulio sostas, ir tai tu pasieki atviroje kovoje. Tu niekada nenuslėpei tikrojo savęs. Tūniekada miniai nepasirodei, persirengęs velniu.

--Don Camillo, ar Dievo Stinui nebuvo nusižeminimas gyventi žmogumi ir kaboti ant kryžiaus tarp dviejų piktadarių, ir taip mirti? Pagalvok apie savo Dievą, Don Camillo. Pažūrėk į jo nukankintą kūną, į gėdingą erškėčių vainiką ant jo galvos. Ar jis ne vargšas žmogus?

--Viešpatie,--kalbėjo Don Camillo,--aš žiūriu į tave ir matau tik dieviškąją tavo aukos šviesą.

Bet jokia šviesa, net menka degtuko liepsnelė, nenušviečia liūdnąjo "draugo Don Camillo" pavidalo.

Kristus nusišypsojo:

--O liepsnelė, kurią tu uždegei senosios moterėlės akyse, Grevineke? O kita liepsna, kurią tu matei benamio kareivio, jo žmonos ir vaikų akyse? Ir kaip atsitiko, Don Camillo, kad laive, kai audra taip baisiai šėlo, ir tu savo mažąjį krucifiksą išsitraukei ir iškėlei prieš drebančius, kurie manė esą pasmerkti mirti--kaip atsitiko, kad niekam nekilo juokas, kad draugas Tarocci elgėsi kaip Dievo tarnas, o visi suklupo ir norėjo pabūčiuoti tavo vargšą Kristų su sulankstomomis rankomis? Ar tu savęs neklausėi, kaip tai galėjo atsitikti?

Don Camillo sumišo ir negalėjo atsakyti.

--Aš,--sumikčiojo jis,--padariau tik tai, ką kiekvienas kitas Dievo tarnas būtų daręs.

--Taip, Don Camillo, bet niekas, išskyrus Peppone, nežinojo, kad tu esi dvasiškis. Visiems kitiems tu buvai tik draugas Tarocci, o dabar?

Don Camillo skėstelėjo rankomis. Tik dabar jis pagalvojo apie tą keistą įvykį ir rado jį neįtikėtiną.

--Na,--švelniai tęsė Kristus,--visa tai parodo, kad maža šviesa išėjo ir draugo Don Camillo.

Don Camillo jau dvi savaites gyveno savo klebonijoje. Jau dešimtį dienų jis bandė popierium suimti visa, ką kelionėje matė, girdėjo, padarė. Jis norėjo, kad vyskupas patirtų kiekvieną smulkmeną, ir tai buvo nelengvas užsimojimas, nes vyskupas, nors jau senas ir užmaršus, vis dar puikiai atsiminė gramatikos taisykles.

Milano stotyje paskutinį kartą trumpai atsisveikinęs Peppone, Don Camillo apie jį nieko daugiau negirdėjo.

Jau Berlyno aerodrome dingo neapolietis rumunas, Veronoje

atsisveikino draugas Tavano su trim žiemkenčių daigais, o Milane iš keleivių būrio kartu su Don Camillo išsiskyrė draugas Bacciga ir draugas Peratto.

--Ar tau nebūtų geriau kartu su mumis važiuoti iki Parmos arba Reggio Emilia?--jį paklausė Scamoggia. Ir Don Camillo jam atsakė, kad jis turįs Milane išlipti dėl svarbių reikalų; ir tai atitiko tiesą, nes Milane Don Camillo buvo palikęs savo juodąjį lukštą ir turėjo vėl jį pasiimti.

Peppone greit atsiskaitė. Don Camillo dar tebestovėjo vagono koridoriuje, kai jis draugui Scamoggiai padavė pinigų ir džiaugsmingai sušuko:

--Dabar jau tik šeši. Nupirk bufete šešias flaschi bonkas, po vieną kiekvienam. Aš vaišinu. Garsus Peppones juokas dar ilgai skambėjo Don Camillo ausyse. Šių dviejų savičių bėgę jis dažnai save klausinėjo, kodėl Peppone prapliupo tokiau juoku.

Paaikškinimą jis gavo iš paties Peppones, ir būtent keturioliktos dienos vakarą.

Don Camillo sėdėjo savo klebonijoje ir beviltingai kovojo su gramatika. Kažkas apačioje pabeldė į duris: tai buvo Peppone.

Don Camillo iš karto jo nepažino. Jis buvo atsisveikinęs su senatoriškuoju Peppone, kuris dėvėdavo puošnų dviejų kostiumų, brangius marškinius ir šilkinį kaklaraištį. Priešais stovėjo senų dienų kaimietiškas Peppone, su suglamžytais kelnėmis, darbinio švarku, skarele ant kaklo, dviratininkų apsiaustu ir kreivai uždėta skrybėlė.

Don Camillo nustebs žiūrėjo į jį, paskui papurtė galvą:

--Nepalaikyk už bloga, kad mano atmintis silpna,--sušuko.--Aš užmiršau, kad dirbančioji laudis skursta dviem būdais: Romoje senatoriška elute, o gimtajame kaimė --burmistro apdaru. Matyt, tamstai labai jau nusibodo keliauti vien tik naktimis. Bet prašau sėsti.

--Tai, ką noriu tamstai pasakyti, galiu atlikti ir stovėdamas,--nūtriai atsakė Peppone.--Aš atėjau sutvarkyti skolas.

(Bus daugiau)

Spaudos apžvalga

SAKO, KAD GERIAUSIAS, BET AR REMS -- NEŽINO

Artinantis prezidentiniams rinkimams daugėja pasisakymų ir lietuvių spaudoje. Štai Draugas atspaudė vedamąjį: "Su kuo grumis respublikonų kandidatas." Jame R. Nixoną taip išgirda:

"Respublikonų partija jau turi kandidatą prezidentui. Jūs, be jokios abejonės, bus dabartinis viceprezidentas Richard Nixonas. Iš visko jau atrodo, kad susirinkusioji respublikonų partijos nacionalinė konvencija liepos mėnesį Chicagoje jį nominuos vienbalsiai. Viceprezidentu Nixono kandidatūra ir patys respublikonai, ir daug kas turi būti patenkinti. Jisai yra geras kandidatas, turįs geras kvalifikacijas, negu bet kuris kitas šiuo metu besireiškiantis prezidentinis kandidatas.

Nixonas politikos gyvenime dalyvauja iš pat jaunų dienų. Jis dalyvavo vietinėje savosios valstybės -- Kalifornijos politiko, buvo išrinktas kongresmanu, vėliau senatorium, o dabar jau antrąjį terminą baigia kaip Jungtinių Valstijų viceprezidentas. Tuo būdu visose krašto gyvenimo srityse jisai įgijo daug patyrimo. Turi nemažai patyrimo ir užsienio reikalų dalykuose, nes daug kartų, prezidento pavedamas, vyko į užsienį kaip geros valios ambasadorius ir, kaip JAV vyriausybės bei prezidento atstovas, yra dalyvavęs tarptautiniuose pasitarimuose."

Atrodo, kad po tokios išangos tereikia tik pasakyti, kad pasisakoma už R. Nixono kandidatūrą. Bet ne, nors ir geriausiu kandidatu laiko, bet dar palaiks. Ir tie palaikimo motyvai taip nusakytai:

Šitaip palankiai atsiliepdami, mes dar nepasisakome už jo kandidatūrą. Ar tą mes padarysime, daug pareis nuo to, ką demokratų partija nominuos kandidatu, o taip pat ir nuo kitų aplinkybių. Juk mes turėsime žinoti, kokią nusistatymą jis ir demokratų kandidatas turės pavergtųjų tautų išlaisvinimo klausimu.

Lietuviai budžiai Clevelande su p. S. Smetoniene mirusiųjų pagerbimo dieną aplankė mauzolėjuje prez. A. Smetonos kapą ir uždėjo vainiką. Nuotraukoje iš kairės: budžių vadovas inž. A. Pautienis, A. Kedys, M. Pautienis, A. Kalvaitis, Šarkauskas, A. Langė, R. Langė, R. Grincius, V. Šarkauskas, B. Rutkauskas, S. Smetonienė ir A. Paškonis.

Sibiro tremtinio atsiminimai (14)

A. Valasevičius

GAUNU 2 VALANDAS PASIRUOŠTI Į SIBIRĄ

Mokytojai kas savaitę turim eiti mokytis komunistinės partijos istorijos. Pamokas veda blogai kalbantys lietuviškai, atsiųstas iš partijos. Po vienos tokios pamokos draugai kviečia į kiną. Teisindamasis, kad išvargęs, einu į namus ir ramiausiai užmiegu.

Sapnuoju, kad einu apsnigtos, užšalusios jūros pakraščiu. Vakary pusę dielės, status sniego kalnai. Rytuose, kiek tik akys mato, negyva, šalta, mėlyna lyguma. Man darosi neįmanu ir lyg ieškau kur pasislėpti. Staiga atsiradęs šalia manęs mano tėvas sako:

— Aš irgi čia norėjau pasislėpti, bet man nepavyko. Gal tu ir pasislėpsi.

Mano sapną nutraukia ir prikelia barškinimas į langą. Greit atsikėlęs atidarau langą. Padvelkia vėsus nakties oras.

Prie lango stovi valsčiaus sekretorius, kurį aš siek tiek pažįstu, bet daugiau nieko nesimato.

— Na, kur tu buvai? Ar iš mergų pareini? Paklydai? — apiberiu klausimais. Jis kurį laiką tyli.

— Gal atidarysi duris?

— Prašau, kodėl ne.

Atidarau duris tamsoj nematydamas kas eina priešangiu.

Užžiebiu žiburį. Tarp durų stovi ginkluoti žaliakepuriai. Įeina civiliai apsirėngę, bet su ginklu. Ištraukia popierį, kurį perskaito. Surašyta mano pavardė, vardas, gimimo vieta, metai. Kaip tarybinė visuomenei nepatikimą asmenį tremia už Lietuvos Respublikos ribų. Drabu-

žius, paruoštą maistą, esą, gali imtis su savim. Žemės ūkio padargai, grūdai, gyvi daiktai ir t.t. — neleidžiama. Ilgiausias pasiruošimo laikas — dvi valandos.

Kol kas ta staigmena manęs nei išgandina nei nusteina. Susikraunu į seną čemodanėlį savo menką turtingą nepamiršdamas bliūduko su šaukštu ir vakar pirktą kepaluko duonos. Į kitą ryšulėlį susirišu savo lovos paklojimą ir atsisedęs galvoju, ar jau esu pasiruošęs?

Dar ne, aš dar turiu pusantros valandos laiko. Šiandien 1949 m. kovo 25 d. ryto. Prisimenu, kad tuoj turės mokėti algą. Paprašau, kad pažadintų sargienę. Paklausus kodėl, aš aiškinu, kad parašysiu įgaliojimą mano algai atsiimti.

Iš baimės drebančiom rankom sargienę paima mano parašytą pareiškimą. Suraminęs, paaiškinęs prašau, kad įeigu gaus, tai ir man atsiųstų mano praneštą adresu.

Ją atsisveikinęs pasiimu savo turtą ir sakau, kad jau esu pasiruošęs.

Lauke dar tamsu. Šuktelėjus prie mūsų prieina dar lauke stovėjusi sargyba. Nusivaro mane pas to paties kaimo ūkininką Padagą. Įėjus vidun matyti, kad ir ši šeima tremiama. Susijaudinę, nežino ką imti. Atrodo, kad niekniekius pakuoja, o geresnius daiktus palieka.

Aušta. Atvažiuoja pavarų valstiečių vežimai, kurie veža tremiamųjų ryšulius, senelius ir vaikus, negalinčius paeiti.

Trėmimų surinkimo punktas netoli Priekulės, aptvertam ūkininko kieme. Čia jau daug sugabentų žmonių. Ir anksčiau surinktus krauna į sunkvežimius. Aplinkui apstatyta žalia kepuriais. Daug civilių su šautuvais. Milicininkai parsineša nusuktomis galvomis vištas.

— Aš tau sakiau, buožes reikia iš karto gerai išgąsdinti, tada jie nežino ko griebtis ir mums daugiau lieka, — kalba milicininkas.

— Sveikas prieteliau, — pasisveikina su manim jaunas Priekulės mokytojas.

— Žinai, vakar tau atsisakius eiti į kiną, mes nuėjome, — jis sako. — Kai pasibaigė kinas, užstojo duris ir mus, vyrus, išlaikė beveik iki ryto. Paskui išdėvė šautuvus ir paskirstė. Nemiegojusia biauuru, o dar biaučiau visą tą matant, — baigė šnabždėdamas.

(Nukelta į 5 psl.)

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamoj Taupymo Bendrovėj, kuri:

- moka 4% metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)

- apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Pabaltiečių sportinis bendradarbiavimas

Lietuvių, latvių ir estų sportinis bendradarbiavimas siekia gana tolimus laikus. Jis užsimezgė pirmaisiais nepriklausomybės metais. Daug kas mūsų ir dabar su malonumu prisimena tuos laikus, kuomet visų trijų tautų iškiliausieji sportininkai pakaitomis rinkdavosi Kaune, Rygoje ar Taline ir gindavo savo tautines spalvas.

Sportinis bendradarbiavimas pradžioje reiškėsi draugiškėmis rungtynėmis. Ilgainiui, ryšiams tampa pradedant rengti ir kasmetinės įvairių sporto šakų pirmenybės. Šios pirmenybės vaidino nemažą vaidmenį pabaltiečių sportiniame gyvenime ir jas su įdomumu sekdavo tūkstantčiai visų trijų valstybių gyventojų.

Prasidėjęs karas ir vėliau sekusios okupacijos nutraukė šią gražią tarpvalstybinio masto sportinę darbų. Žinia, negalima būtų tvirtinti, kad ryšys nebūtų palaikomas nūdieniam Pabaltijo sportininkų gyvenime. Ryšys tebėra ir šiandien. Tačiau į tokias varžybas dabar jau įtraukiami ir Gudijos sportininkai. Toks gudų įrikiavimas pabaltiečių tarpan tarnauja sovietiniams tikslams ir tai tikriausiai padiktuoja pati Maskva.

1944 m. artėjanti sovietinė grėsmė daugelį Pabaltijo sportininkų ištūmė į vakarus. Dauguma jų susitelkė Vokietijoje. Pokario metais čia ir atgimė pabaltiečių sportinis veikimas. Pirmosios pabaltiečių žaidynės buvo prarastos 1945 m. Augsburg. Jos įvyko ir 1946-47 metais. Žaidynėse buvo varžomasi lengvoje atletikoje, futbole, krepšinyje, tinklinyje, lauko ir stalo tenise ir bokse. Pasirūpinti ir mažesnės apimties pabaltiečių sportinių varžybų buvo surengta ir kitose Vokietijos miestuose.

1947 m. prasidėjusi emigracija pabaltiečius sportininkus išsklaidė plačiame pasaulyje. Nemažas jų skaičius įsikūrė Šiaurės Amerikoje. Čia pirmiausia sukruto gyvenantieji Kanadoje.

Pirmąsį Kanados pabaltiečių sportinės varžybos prarastos 1954 m. Toronte. J. A. Valstybės pirmosios pabaltiečių sportinės varžybos įvyko 1957 m. Clevelando mieste. Kanadoje ir J. A. Valstybėse yra savarankiškai veikiančios Pabaltiečių Sporto Federacijos. Abi federacijos tarpusavyje palaiko artimą ryšį.

J. A. Valstybėse prie Pabaltiečių Sporto Federacijos steigimo daug prisidėjo mūsų FASK-tas. Iš lietuvių federacijoje daugiausiai reiškiasi Dr. A. Nasvytis, A. Bielskus, P. Petrutis, A. Visockis, J. Kirvelaitis, M. Vygantais ir A. Čerekas. Iš latvių federacijoje aktyviausiai veikia sporto veteranas V. Baumanis. Jam talkininkauja J. Bokalders, I. Dumpis ir kiti. Estų sportininkams jau antri metai iš eilės atstovauja J. Paid.

JAV Pabaltiečių Sporto Federacija kasmet praveda krepšinio, tinklinio, stalo ir lauko teniso, futbolo ir plaukymo pirmenybes. Į šias pirmenybes yra atkreipusios dėmesį ir pabaltiečių visuomeninės organizacijos. Jos jau ne kartą yra parėmusios finansiniai ir yra paskyrusios vertingas varžybas nugalėtojams dovanas. Iš lietuvių organizacijų pereinamas dovanas paskyrė Lietuvių Bendruomenė, Kultūros Fondas ir SLA.

Išvijoje pabaltiečiai sportininkai ištikimai tęsia nepriklausomybės laikais pradėtą darbą. Neretais atvejais jų glaudus veikimas galėtų būti pavyzdžiui ir kitiems. Jų veikimą galėtų paskatinti kiek didesnis visuomenės susidomėjimas bei parama. Toji parama galėtų pasireikšti ir skaitlingesniu atsilankymu į rengiamas varžybas. Šiam tikslui didelių pastangų nereikia. Pakanka gero noro.

P. Ptr.

Lietuvaitės sportininkės, laimėjusios pirmas vietas 1958 m. pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybėse, Chicagoje. Iš kairės: chigagietė D. Točilaukaitė-Čerekenė, clevelandietės Irena ir Regina Besperaitytės ir Regina Jankutė-Zorskienė.

Z. Degučio nuotrauka

Tyla ne visada gera byla

V. Rastenis

Du taurūs lietuviai patriotai -- Pr. Narvydas ir J. Rumša -- jau pakėlė rūstoką balsą prieš Dirvą, Žymantą ir Railą: pakaltino redakciją už patarnavimą bolševikams J. Deksnį liečiančiais Ž. ir R. straipsniais, pakaltino ir pačius Ž. su R. už to paties Deksnio "negaltingą išdavinį".

Turbūt ne vien tik jiedu, turbūt ir daugiau galvų krypavo ir išmintingai nuteiktą balsu iš lėto abejojo: "Kažin?.. Ar taip gerai?.. Ar to reikėjo?.. Ar tai atsargu?.."

Tai kaip gi? Nejau toks Žymantas, Raila, pagaliau, ir redacija, -- vis žmonės, kurie su tos rūšies dalykais tikrai nebe pirmą kartą susiduria, -- ėmė ir, nei iš šio nei iš to, suvariojėto?

"Bolševikams patarnavimo" kaltinimą mūsų tarpe bus, berods, išplatinę Vilko dorybių gynėjai dar prel. Krupavičiaus pirmininkavimo laikais. Kai tik kas drįso ištarti bent žodelį ne visai pagal Vilko plauką, beregint rūstus prelato balsas ar jo politinės sargybos choras grėsmingai trenkė pasmerkimu: "tai patarnavimas bolševikams!.." O tiems bolševikams toki "patarnavimai" dažniausia nei šilta nei šalta. Tad ir gąsdinimo tuo patarnavimu kursas, galima sakyti, kritę panašiai, kaip Mikė -- melagėlio šūkavimai. Šiandien "bolševikams pa-

tarnavimo" priekaištas nebeprimamas nepatiktintas.

Bolševikų politikos užnugarį stovi didžiulė pajėga su gausybe priemonių jų užsimojimams vykdyti. Todėl mūsų patarnavimai jiems, palyginti, gana retai reikalingi. Bet kažkada -- taip. Būtent, kai jiems prireikia įskiepyti mums koki nors jų tikinimą, arba pakirsti kur nors mūsų įsitikinimą, ir kai tam tikslui jie ryžiasi paskleisti mūsų tarpe tam tikrų žinių arba nuomonių.

Jie įsitikino, kad užsienio lietuviams skirtieji jų laikraštukai nepasiekia tikslo. Pastaruoju metu jie tokiu tikslu pradėjo plačiau naudoti savo vidutinę spaudą ir laukti ligi kas nors ims ir tiesiogiai jiems čia patarnaus, perspausdindamas ir išpopuliarindamas jų pageidaujamą "informaciją" arba opinijas. Jeigu nesulaukia patarnavimo iš mūsų fronto, tada naudojasi čia turimais savais satelitais.

Toks atvejis buvo ir Tiesoje pakelbtasis "J. Deksnio laiškas". Jis, žinoma, iš dalis buvo skirtas ir vidaus rinkai, daugiausia Lietuvos jaunimui, kuris kitokio faktų nušvietimo neturėdamas, galėtų ir priimti tokį kūrinių, kaip tikrą pinigą. Tačiau ir kompartinis "propagandas" (propagandos ir agitacijos sky-

rius) ir net mes čia jau žinome (t.y., esam gavę patikimų žinių), kad jaunimo daugumas Lietuvoje tų dalykų, anot Binko siuvėjo (iš "Atžalyno") betariant, neima į galvą. Tie dalykai šiek tiek susirūpinimo sukelia vyresniojo kartoj, bet tik susirūpinimo, o ne įtikinimo. Todėl toks "J. Deksnio laiškas" bolševikų propagitui gali būti naudingas tik dviem požūriais: ateičiai ("istorijai") ir užsienio lietuvių antibolševikų savijautai panuodyti.

Čia bolševikai galėjo pageidauti ir apturėti patarnavimą iš mūsų tarpo, iš mūsų spaudos. Jiems būtų buvę tikrai paranku, jeigu mūsų laikraščiai "laišką" būtų perspausdinę ir dar būtų pridėję savų "paaiškinimų", kad -- štai, žiūrėkim, kokio išdaviko būta to neva laisvės kovotojo! Panašius užuominų čia šen bei ten jau buvo bespasirodę, bet šiuo atveju nesatelinė lietuviškoji spauda vis dėlto toliau nebuvo, ir bolševikams neliko nieko kita, kaip "laišką" perspausdinti savo satelitinėje Vilnyje.

Jeigu net Vilniuje suinteresuoti asmenys gana greit sužino, ką rašo, pavyzdžiui Dirvą, kuri "mirtingiesiems" tenai yra uždraustas vaisius, tai suprantama, kad Chicagoje išeinančiame, nors ir siaurame rate tepažįstamame, laikraštyje išspausdintas "laiškas" tapo palyginti plačiai žinomas. Taigi, bolševikai ir be mūsų pagalbos sugebėjo pasiekti mūsų tarpe gandrą (tiksliau, -- negandrą, t.y., negarbę, gėdą), kad vienas iš ilgiausių išsilaikiusių Lietuvos laisvės kovotojų, ne kartą lauzęs Geležinę Uždangą į vieną ir į kitą pusę, beęsęs perbėgęs į priešų pusę ir bepučias jo didon... Gėda didesnė, kaip po Kleščinskio istorijos... (Kleščinskis, caro laikų rusų kariuomenės generolas, Lietuvos nepriklausomybės pradžioje, stokojo aukštojo laipsnio karininku, buvo primate Lietuvos kariuomenės ir kurį laiką buvo jos vyriausiojo štabo viršininku. Vėliau būdamas jau atsargoj, buvo pagautas besnypinėjus sovietams, nuteistas ir sušaudytas.)

Kokio dabar patarnavimo šiame reikale bolševikai dar galėjo tikėtis iš mūsų, kai nesulaukė aktyvaus to negando platinimo? Dabar jie galėjo pageidauti iš mūsų tik vieno dalyko -- mūsų tylos.

Tyla ne visada gera byla. Tyla esti ir sutikimas, pripažinimas. Šiuo atveju tyla kaip tik ir būtų pripažinimas, leidimas įsigalėti nuomonei, palikimas neatremto "dokumento", bandančio įtikinti, jog Lietuvos laisvės kovų istorijoje atsirado "Kleščinskis Nr. 2". Kam tatau būtų naudinga? Mums -- ne. Bolševikams -- tikrai taip.

Todėl, jei tik yra duomenų, skaidančių tą bolševiką sukurta negandą, jie turėjo būti pasakyti, viešai parodyti ir išryškinti. Tai ne Deksnio asmens, ne jo draugų, ne organizacijos, o viso lietuvių priešbolševikinio fronto interesas.

S. Žymantas ir B. Raila pasirodė beturėje bene daugiausia tą negandą skaidančių duomenų jie teisingai pasielgė, kad neįtylejo.

Neturėkime iliuzijų, -- bolševikai neplatinis Lietuvoje Dirvos su Žymanto ir Railos straipsniais (nors prie viršūnių artimuose sluoksniuose tie straipsniai jau dabar tenai žinomi), ir "Deksnio laiškas" Lietuvoje pasiliks neatšauktas ir daugumos jau pamirštas). Tačiau ateičiai, istorijai tas "laiškas" bus tapęs iš pagrindų demaskuotas ir istorijoje Lietuvos laisvės kovos vardas nebus suteptas taip, kaip bolševikai tuo "laišku" buvo užsimoję jį sutepti. "Laiškas" tapo įtikinamai išryškintas kaip ne laisvas pareiškimas, o belaisvio pasirašytas saugumiečių ir propagito fabrikatas.

Toks ir tėra teisingas priėjimas prie tokios rūšies "dokumentų". Yra grynas nesusi-pratimas "atitaisinėti" ar atitaisinti paskirus tokių "dokumentų" teigimus laiškais į juos skelbiančias redakcijas ar kuriuo kitu būdu. Tuot tik prisileidžiama mintis, kad panašūs "dokumentai", jeigu neatšaukti ar "neatitaisyti", lyg ir galėtų turėti kokių nors galios kokioms

nors tiesoms įrodinėti. O juk teisės ir tiesos požūriai jie visiškai niekiniai, ir tik tas jų niekinumas tėra neštinas dienos žvieson. Nėra reikalo žemintis iki ginčo su niekinės reikšmės "dokumentais" dėl turinio.

Žymantas su Raila truputėlį praskleidė mums mažai nežinotą laisvės kovos užkulisių. Gal viena kita jų smulkmena nei bolševikams nebuvo žinoma. Bet nebent tik "didelės baimės akys" galėtų išžiūrėti tose smulkmenose koki "išdavimą" ar "įskundimą".

Kas gi iš tų atskleidimų galėtų "išduoti"? Fotografija laivelyje prieš išvykstant Lietuvon? Sentimentalių laiškeliai? Kokia tokių "paslapčių" reikšmė, kada sovietiniam saugumui yra žinoma (tai iš "Deksnio laiško" aišku), kad Deksnys "pažeidinėjo valstybės sieną", lankėsi Vakaruose kovos prieš sovietus stiprinimo tikslais, matėsi su priešsovietinių organizacijų vadovais, su jais tarėsi ir tt. Tuos faktus turėdami, sovietiniai saugumiečiai, be abejo, kaltino Deksnį ir šnipinėjimu, ir karinių bei ūkinių valstybės paslapčių išdavinėjimu, ir pačiu sovietinės valstybės išdavimu, -- aukščiausiu kaltinimu, koki begalėli būti. Kaltinimai, kurių kokia fotografija ar laiškeliai jau nebegalima nei padidinti, nei labiau paliudyti, negu žinoma. Kas Deksnui dėl to saugumiečių replės atsitiko, tai jau atsitiko, ir yra visiškai aišku, kad jo kaltintojams daugiau kaltinamiosios medžiagos nebereikia, ir kad Žymanto ar Railos minėti iliustraciniai faktai bei dokumentai kaltintojams tėra reikšmės neturintys smulkmenos.

Didžiausias "išdavimas" čia galėtų būti tas, kad bolševikai skelbia, esą, štai žmogus, perėjęs į jų pusę, o čia kažkas sako -- ne, tai netiesa, jis meluoja, arba klystat, nes jis tebėra kaip ir buvo jūsų priešas!

Bet ar gali kas nors iš čia pasakyti bolševikams naują, apie jų rankose esantį žmogų? Juk ne čia kas nors, o jie tenai tiesiogiai mato, kaip iš tikrųjų yra, ir tik jie ne spėlioja, o žino, kokia buvo jų, ir kokia buvo Deksnio rolė rašant ir skelbiant jo "laišką". Jeigu D. iš tiesų tik priverstas pasirašyti saugumiečių parašytą laišką, tai saugumiečiai tą faktą žino geriau už bet ką kitą. Atspėjimas, kad taip buvo, joku atveju negali būti įskundimas. O jeigu toks spėjimas klaidingas, t.y., jeigu D. iš tikrųjų savo apsisprendimu būtų perėjęs priešų pusę ir jau būtų išmokęs pats jų stilium "laiškus" rašyti, tai sovietiniams saugumiečiams tas irgi būtų geriau žinoma, negu betkam kitam, ir kitų priešingai teigimai jiems tada galėtų būti tik priežastis nusispypti. Nebent jie suabejotų naujojo šalininko ištikimumu ir sumanytų jį dar kartą tikrinti. Tikrinamajam tatau nebūtų malonu. Bet, jeigu jis jautikrai būtų priešų pusę perėjęs, tai nebe mūsų interesus suktų savas galvas apie jo malonumus ar nemalonus.

Kiekvienoj tokioj byloj yra skirtingo pobūdžio duomenų. Vargu ar galima visiems atvejams nusistatyti kokią bendrą laikysenos bei atsiliepimų taisyklę. Bendriausia "taisyklė" čia galėtų būti nebent tokia: apsarvstyti kiekvieną atvejį atskirai pagal jo pobūdį ir duomenis...

"J. Deksnio laiško" demaskavimas pasirodė ne paskubomis. Regimai, jis pasirodė apsarvstyti, ar ir kaip atsiliepti, apsarvstyti, kad tyla čia būtų ne geroji, o tik bolševikų propagandai parankioji byla. Paskubomis, ne viską apsarvstyti, atrodo, čia bus buvę pareikšti tie įtarimai apie neva "patarnavimą bolševikams" ar "įskundimus".

KERELIS BROS.

CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

SPORTO DIENOS

KALBANT APIE ROMĄ...

Dirvos 1960 m. 45 Nr. tilpo V. Ša. straipsnelis "Vyrai, vyki-
me į Romą", kuriame jis siūlo
mūsų krepšininkams važiuoti į
Italiją ir kitus Europos kraštus.

Zinoma, tai yra labai puikus
siūlymas, bet kol kas nerealaus.
Dėl to gal ir į jį niekas iki šiol
nereagavo, net ir praėjusių metų
kelionės į Pietų Ameriką pagrū-
diniai organizatoriai. Kadangi ir
man teko iš arti stebėti visus
anos kelionės pasiruošimo dar-
bus ir jame talkininkauti, norisi
čia padaryti kelias pastabas dėl
to važiavimo į Romą.

Savo straipsnyje V. Ša. pa-
žymi: "Gal bus ir tokių, kurie
nepritars, kitaip šnekės, bet mū-
sų krepšininkams visad pakaks
gerų draugų, kaip kad ir opera
visad jų nemaža turi. Norėda-
mi mes ir sportinį ir operinį gy-
venimą pajėgsime išnešti. Entu-
ziastų neturėtų stigti. Tad, vy-
rai, verta pagalvoti!"

Iš tiesų, kodėl ne pagalvoti?
Bet pagalvojus reikia pasakyti,
jog yra per daug optimistiškas
teigimas, sakant, kad mūsų
krepšininkams pakaks draugų.
Pavyzdžių toli ieškoti nereikia.
Užtenka prisiminti kelionės į
Pietų Ameriką organizavimą.
Nežinrūti, jog tada ir nemažą
pastangų buvo dėta, bet įvairiais
būdais sukelto lėšų trūkumo tik
kelionei į vieną pusę (apytik-
riai). Ir jeigu ne J. Bačiūnas,
krepšininkai vargu ar būtų ry-
žęsi judėti iš vietos. Kur tada
buvo krepšininkų draugai?

Prie šio klausimo, mano nuo-
mone, nereikia jungti operos.
Aukojančių operai irgi nėra
daug, gal mažiau, negu buvusiai
krepšininkų išvykai. Operos di-
džiausias pajamos ateina iš pa-
duodamų bilietų, taigi žmonės
čia atsilygina už pasiūlytą pra-
mogą. O ką panašaus gali duoti
mūsų krepšininkai? Žinoma, jie
gali surengti rungtynių, bet kur
surasti joms žiūrovų (ne 300, bet
3,000)?

Kalbant apie mūsų krepšininkus
ir jų išvykas, pirmą reikėtų
išdiskutuoti mūsų sportinio gy-
venimo padėtį, kuri nenuteikia
optimistiškai. Gal iš šalies žiū-
rintieji, susidaro kitokia nuomo-
nė, bet virš 10 metų dirbant su
sportininkais, tenka daryti ne
džiuginančias išvadas. Mūsų vi-
suomenėje bei jai vadovaujan-
čiuose "veiksniuose" trūksta su-
pratimo ne tik apie sportinės
reprezentacijos didelę reikšmę,
sporto naudą mūsų jaunimo ug-

dyme, bet svarbiausia, pasigen-
dama ir bendro sporto supratimo.

Tačiau čia jau yra atskira te-
ma ir jai nagrinėti reikėtų ne-
maža vietos. Reikia grįžti prie
V. Ša. iškeltų minčių ir jo su-
manymo "matyti mūsų krepši-
ninkus Europoje".

Sutinku, kad "kaip gražus ste-
buklas pernai vasarą nuskambė-
jo mūsų krepšininkų rinktinės
viešnagė P. Amerikoje". Taip,
tai iš tiesų buvo stebuklas, bet
stebuklai dažnai nesikartoja.
Nebent jeigu V. Ša. žino tokį
asmenį, kuris vėl sutiktų garan-
tuoti, mažiausia pusę krepšini-
kų kelionės išlaidų. Manau, kad
tada kas nors išdrįstų pradėti
šio žygio organizavimą. Šiaip,
normaliu keliu, užtruktų 2-3 me-
tus, kol dedant didžiausias pa-
stangas, gal būtų įmanoma su-
kelti pakankamų kelionei lėšų
kiekį.

V. Ša. savo straipsnyje rašo,
kad po pereitų metų kelionės
ne vienam tautiečiui iš susijau-
dinimo stipriau subangavo krū-
tinė ir net ašara nuriedėjo. Ta-
čiau drąsiai galima teigti, jog
susijaudinimo ir džiaugsmo aša-
rų mums nepakanka. Pirmiau-
sia, reikia daugiau vertinti ne
gražiai sportininkų pasekmes,
bet pačią sportinę idėją, sporti-
nio gyvenimo veiklos pagrindus.
Nerėkime, kaip po krepšininkų
gastolių P. Amerikoje, jog
krepšininkų žygis prilygsta Da-
riaus-Girėno skridimui per At-
lantą. Ateikime į paprastas mū-
sų sportininkų rungtynes, rody-
kime jiems moralinį dėmesį bei
materialinę paramą sporto klū-
bų rėmuose. Tada mes užtikrin-
sime sportinės veiklos tęstinu-
mą ir pajėgumą, kuris įgalins
drąsiai galvoti apie kelionę į Ro-
mą bei kitur. Ed. Šulaitis

PABALTIEČIŲ LENGVO- SIOS ATLETIKOS PIRMENYBES

Siemtinės Šiaurės Amerikos
pabaltiečių lengvosios atletikos
pirmenybės rengiamos birželio
18-19 d.d. Chicagoje, Hanson
parko stadione, Central ir Ful-
erton gatvių kampas. Pirmenybes
praveda JAV Pabaltiečių Sporto
Federacijos latvių sekcija.

Iškilmingas pirmenybių atida-
rymas ir sportininkų paradas
įvyks birželio 18 d., šeštadienį, 2
val. p. p. Paskui seks varžybos.

Birželio 18 d. pirmenybių pro-
grama: vyrams 100 m., 400 m.,
1500 m. bėgimai, šuolis su kar-
tim, šuolis į tolį, rutulys, ietis
ir 110 m. bėgimas su kliūtimis.
Moterims 60 m. bėgimas, 80
m. bėgimas su kliūtimis, šuolis į
tolį, rutulys ir ietis.

Birželio 19 d., sekmadienį, var-
žybos pradedamos 11 val.

Vyrams: 200 m., 800 m., 3000
m. bėgimai, šuolis į aukštį, tri-
šuolis, diskas, kūjis ir 4x100 es-
tafetė.

Moterims: 100 m., šuolis į
aukštį, diskas ir 4x60 estafetė.

Pirmųjų vietų laimėtojams
skiriamos dovanos ir diplomai.
Sporto bičiuliai maloniai kvie-
čiami skaitlingai atsilankyti ir
moraliai paremti savuosius spor-
tininkus.

BROLIAI Jonas ir Juozas Kleč-
kauskai pasižymėjo beisbolo žai-
dime. Jie atstovavo Harper vid.
mokyklos futbolo komandą, kuri
varžėsi su Lane mokykla baig-
mėje dėl Chicago mokyklų atsto-
vavimo Illinois valstybės turny-

Po draugiškų futbolo rungtynių tarp Omahos (baltais marškiniais) ir Chicago Lietuvos komandų, įvykusių gegužės 29 d., Omahoje. Kairėje stovi Omahos komandos kapitonas R. Blažanskas, klupo trečias iš kairės, Chicago komandos kapitonas J. Perkūnas, ketvirtas Omahos komandos vartininkas J. Grigaitis, penktas Chicago kom. kapitonas H. Jenningsas.

Gyvendami stovyklose, Vokietijoje, lietuviai daugiau domėjosi sportu ir į rungtynes supilaukdavo minios žiūrovų. Dabar, Amerikoje, sportas juos lyg nedomina, nors būna įdomių varžybų. Nuotraukoje lietuvių-latvių krepšinio rungtynės 1946 m. pabaltiečių sportinėse žaidynėse Augsburgėje.

re. Jų nuotrauką įdėjo "Chi-
cago American" dienraštis pa-
žymėdamas, kad brolius yra
sunku atskirti vieną nuo kito,
nes jie yra dvynukai. Klečkauskai
yra 15 metų amžiaus ir vid. mo-
kykloje mokosi pirmi metai.

PABALTIEČIŲ lengv. atle-
tikos varžybos įvyks birželio
mėn. 18-19 d.d. Chicago didžia-
jame Hanson parko stadione.
Kaip atrodo, ši kartą lietuviai
bus menkokai atstovaujami, nes
Chicago pajėgų šiuo metu ne-
daug yra, o iš kitur atvykstant
daug nelaukama.

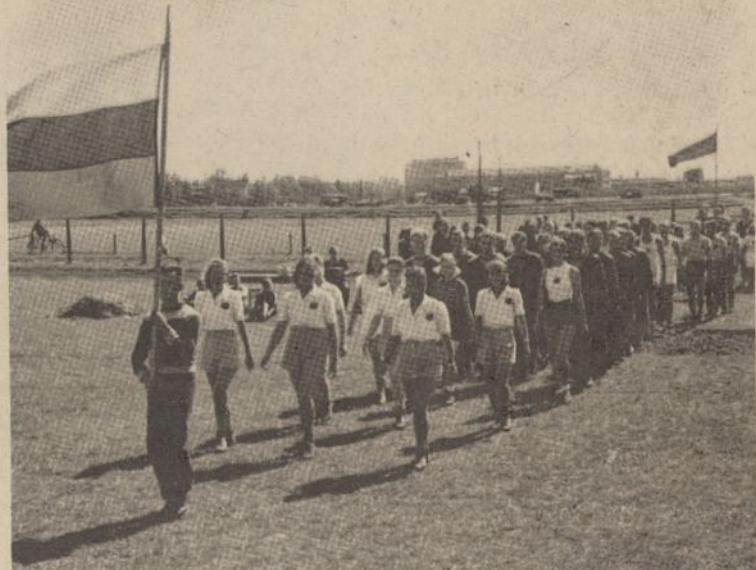
Š. AMERIKOS liet. sporto žai-
dynių II dalis yra rengiama
Chicagoje Darbo dienos savait-
galį. Jau yra sudarytas organi-
zacinis komitetas, kuriam pir-
mininkauja P. Petritis.

VID. VAKARŲ sporto apygar-
dos futbolo varžybos įvyks Chi-
cagoje liepos mėn. 2-4 d.d.
Čia žada dalyvauti dvi Lituan-
cos komandos ir po vieną Bridge-
porto ir Detroito.

CHICAGOS LITUANICA OMAHOJE

Memorial dienos savaitgaliai į
Omahą atvyko Chicago LSK
Lituanicos vienuolikė ir čia su
Omahos Lituanicos vienuolike
sužaidė draugiškas futbolo run-
gtynes. Rungtynės įvyko gegužės
29 d., 3 val. p. p. Fontanelle par-
ke. Draugiškos rungtynės —
draugišku rezultatu ir baigėsi:
2:2. Pirmąjį puslaikį omahiškai
Lituanica pavyko išspausti 2:0
savo naudai. Visą rungtynių lai-
ką aikštėje aiškiai vyravo šeim-
ninkai.

Tolimesiems svečiams pagerb-
ti ir su jais susipažinti, Omahos
LSK Lituanica surengė jauką
susipažinimo vakarą — pasilinks-
mimą.

Pabaltiečių sportininkų paradas 1946 m. Augsburgėje. Prieky žy-
guoja lietuviai.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lietuvių diena rengia-
ma sekmadienį, liepos 3 d.
Rengia Bendruomenės abi
apylinkės. Ji įvyks Neurų
ūkyje, prie Brunswick,
Ohio.

Abiejų apylinkių valdybų
posėdis Lietuvių dienos pro-
gramos reikalais įvyks bir-
želio 18 d. Karpių namuose.

• Pilėnų skautų tunte
tarp vienietų buvo pravestos
pavasario sporto varžybos.
Varžybų nugalėtojai buvo:
krepšiny Stp. Dariaus jūrų
sk. laivas, tinkliny — DLK
Kėstučio sk. dr-vė, kvadra-
te — DLK Kėstučio dr-vė
ir stalo tenise — Stp. Da-
riaus laivas.

• F. Eidimtas, LB Clevel-
lando I apyl. pirmininkas,
praneša, kad rankšluostis
su Lietuvos Himno žodžiais,
kurį jis I apylinkės vardu
įteikė čiuurioniečiams jubi-
liejiniame koncerte, yra
Punisko lietuvių išaustas.

• Neringos tunto sueigo-
je paskelbtos individualios
varžybos, kurios baigiamos
birželio 27 d. Varžybų tiks-
las išryškinti tunte pavyz-
dingiausią jaunėsn. skautę,
skautę, jūrų skautę ir vy-
resn. skautę. Vadovų tarpe
bus atžymėtos — pavyzdin-
giausia skiltininkė ir drau-
gininkė.

• Neringos ir Pilėnų tun-
tai vėl važiuos stovyklauti
žavion gamton prie Pyma-
tuning ežero, Pennsylvani-
jos valst. parke. Stovykla
įvyks liepos 24 — rugpiū-
čio 7 d.

Abiejų tuntų vadovai
komplektuoja stovyklos va-
diją ir vykdo kitus paruo-
šiamuosius darbus. Pilėnų
t. Skautų Tėvų-Rėmėjų Ko-
mitetas visą birželio mėn.
vykdys vajų skautiškai vei-
klai ir stovyklai paremti.
Apie tai skautų bičiuliai yra
informuojami raštu ir ma-
loniai prašomi greit ir dos-
niai atsiliiepti į kvietimą.

• Vytautas Giedraitis,
dirbąs gyvybės draudimo
biznyje, buvo vėl atžymė-
tas už veržlumą. Jam su-
teiktas 1960 National Qual-
ity Award. V. Giedraitis
dirba Phoenix Mutual Life
Insurance. Co.

Savininkas parduoda namą
Dvigubas, po 5 ir 5 kamb.
Gaso šildymas. Netoli šv.
Jurgio bažnyčios — 1326
Giddings Rd. (71)

Parengimų kalendorius

Birželio 19 d. L.V.S. Ramovės
rengiama gegužinė.

Birželio 26 d. Lietuvių Budžių
buriavimo sezono atidarymas.

LIEPOS 3 D. Lietuvių diena
Neuros ūkyje, rengiama Bend-
ruomenės abiejų apylinkių.

Liepos 10 d. Lietuvių Budžių
valdybos ruošama gegužinė.

Rugsėjo 10 d. Pilėnų Tunto
skautams paremti pobūvis.
Rengia Tėvų Komitetas.

Rugsėjo 24 d. Dirvos 45 metų
sukakties spaudos balius Slo-
venian Auditorium.

SPALIO 2 D. Neringos skau-
čių tunto dešimtmečio iškilmin-
ga sueiga-vakaras.

AKRONE

Liepos 3 d. Stanley Lucas so-
dyboje SLA 198-354 kuopos ge-
gužinė.

Liepos 24 d. Roma Park Ame-
rikos Lietuvių Piliečių klubo ge-
gužinė.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai.
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų
pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licėnsijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR

• Konkursinės nuotraukos Nr. 22 "Mergaitė su chrizantema" autorius prašomas skubiai prisiųsti Dirvos redakcijai tos nuotraukos negatyvą.

• Lietuvos Tautinis Akademinis Sambūris ir Korp! Neo-Lithuania Chicagoje, birželio 26 d. (sekmadienį), rengia linksmą tradicinę iškylą.

Iškylau sime Chicago Heights, Sauk Trail Forest Preserve, (gretimioje nuo pernykštės ir užpernykštės) aikštėje.

Laukiami nariai ir mūsų mieli svečiai nuo 10 val. ryto.

• Kun. A. Lapė, Kauno Kunigų Seminarijos rektorius, paskirtas Kauno arkivyskupijos kurijos kancleriu.

• Pranciškonų gimnazija Kennebunkporte gegužės 28 d. išleido pirmąją abiturientų laidą. Joje buvo 10 mokinių.

• Skautininkė Teresė Reisgienė paskirta Australijos rajono skaučių seserijos vadive.

• L. Kančaukas, Dirvos bendradarbis Argentinoje, baigia tvarkytis ir greit persikels į JAV. Pastoviai numatęs apsigyventi Los Angeles mieste. Pakeliui iš Argentinos į Los Angeles numato sustoti Miami, Clevelande, Chicagoje.

• Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų Fondo valdyba liepos 17 d., 1 val. Arroyo Seco Parke rengia gegužinę. Gegužinėn kviečia visus Los Angeles ir apylinkių lietuvius. Joje bus daug pramogų ir įvairumų.

DETROITO ŠAULIAI Kviečia Į JONINIŲ GEGUŽINĘ

Detroito Šaulių Kuopos suruoštas išvažiavimas gegužės 29 d. į Nidos vasarvietę labai gražiai praėjo. Kas plaukiojo laiveliais, kas bandė laimę šaudyme, vėliau visi susirinko prie baltai dentų stalų, čia pat šeimininkų pagamintų skanių, garuojančių pietų. Miela buvo turėti savo tarpe didelį šaulių prietelių gen. J. Černių ir šaulių rėmėją F. Motuzą su ponionis, o taip pat susilaukti svečių ir iš Windsor--veikėjo P. Januškos su šeima ir kt. Šauliai dėkingi visiems pas juos atvažiavusiems svečiams, o taip pat Nidos savininkams Keistučiui ir Kunigundai Kodačiams.

Kitas Šaulių Kuopos parengimas-Joninių gegužinė įvyks birželio 25 d., šeštadienį, Beechnut Grove darže. Kviečiame visus kuo skaitlingiausiai atsilankyti.

Valdyba

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Chicagoje gyvenantys pulkininkai J. Tumas ir K. Dabulevičius (kairėje) klausosi ramovėno J. Pečkaičio pasakojimo apie kovas prie Monte Casino (Italijoje), kur jis kovėsi sąjungininkų eilėse.

B. Beržinio nuotrauka

Baltų Amerikiečių D-jos Bostone pavasarinis susirinkimas

Baltų Amerikiečių D-ja Bostone yra žinoma savo kultūrine veikla. Ypač koncertų rengimu, kurių kasmet būna trys — po vieną estų, latvių ir lietuvių. Jos parengimai randa gyvo atgarsio didžiojoje Bostono spaudoje, tad ja ir jos darbai turėtų daugiau susidomėti Bostono lietuviai.

Birželio 5 d., 3 val. po pietų Baltų Amerikiečių D-ja Internacionalo Instituto patalpose surengė savo

pavasarinį mitingą, skirtą Baltijos kraštų — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — pavergimo XX-čiui prisiminti. Invokaciją pasakė latvis kun. Spigulis. Minėjimo įvadinį žodį tarė D-jos pirm. inž. Vyta. Izbickas. Buvo pagerbti žuvusieji kovotojai dėl Baltijos tautų laisvės.

Pagrindinis minėjimo kalbėtojas buvo Jokūbas Stukas, neseniai lankęs Vilnių ir Kauną. Jis yra gimęs JAV, tad jo įspūdžiai vertinti dviejopu požiūriu — kaip amerikiečio ir kaip lietuvio.

Daugumas, turbūt, prisimenam žinomų Amerikos vyrų raštus ir kalbos po kelionių iš komunistų valdomų kraštų. Deja, daugelis jų anapus geležinės uždangos nepamatė to, ką per trumpą laiką spėjo pamatyti Jokūbas Stukas.

Viešpataujanti nelaisvė, skurdas ir spauda jo akyse nebuvo užglostyta. Jis, jau kelintą kartą keliaujas su Amerikos didžiosios prekybos ir pramonės vyrais po platųjį pasaulį, sugebėjo pamatyti, kad nu-

ACIŲ LABAI UŽ TOKĮ DIDELĮ PAGERBIMĄ...

Praėjusią savaitę Amerikoje leidžiamai Maskvos garsiakalbiai-Vilnis ir Laisvė mus ypatingai pagerbė. Vilnis "paminėjo" Dirvos 45 metų sukaktį. Ir tą "minėjimą" užbaigdamį parašė:

"Ir šiuo laiku "Dirvą" atstovauja kraštutinius reakcinius, makartistų tipo reakcinius. Jai net grigaitininkai esą per daug kairūs. Su jais ji turi labai senų sąskaitų."

"Dirva", pranešdama apie savo 45 m. sukaktį, giriasi stovinti "vadovaujančiose eilėse". Taip, ji vadovauja, bet ji vadovauja merdėjantiems gaivalams, kurie nieko bendro neturi su lietuvių tautos dabartimi."

Atseit, reikia suprasti, kad komunistai dabar lietuvių tautos globėjai. Bet tik duok lietuvių tautai laisvę, tuoj įstikinsit, kaip tie globėjai jums spirs į užpakalį. Bepiga "globoti" raudonųjų durtuvų apsaugoje.

Bet dar labiau "pagerbė" Laisvė. Apie Dirvos redaktorių Maskvos klusni davatkėlė A. Bimba taip rašo:

"Sunkiai prieš lietuvių tautą nusidėjęs, smarkiai susitępęs rankas ir pabėgęs iš Lietuvos Clevelando smetoninės "Dirvos" redaktorius Balys Gaidžiūnas reikalauja, kad Amerikos valdžia "suvaldytų komunistinį gaivalą".

Matote, jis jau davinėja įsakymus. Jis jau mūsų šalies bosas!

Jam komunistai esą dasiėdę iki gyvojo kaulo ir jis noris su jais susidoroti ant visados.

Visų sveiko proto amerikiečių laimė tik tame, kad šita smetoninė Clevelando kiauklė neturi ragų. Su jos palaidu piktu liežuviu gi niekas nesisikaito."

Mes labai džiaugiamės, kad pataikom į pačias skaudžiausias Vilnės ir Laisvės vietas, O kai šiems Maskvos garsiakalbiams pataikai, negi nežauks jie tais pačiais žodžiais, kokiais šiandien rusai kolioja tuos lietuvius, kurie parodo jų piktus darbus ir jiems pasipriešina. Būtų net nuostabu, jei jie kaip vežikai nesikoliotų. Tada tikrai kas nors netvarkoj būtų.

Clevelandietė M. Mazoliauskaitė ir detroitiečiai G. Boreišis, A. Špakauskaitė ir B. Adomaitytė laimėję septynetą pirmųjų vietų 1958 m. pabaltiečių plaukymo pirmenybėse Detroitė.

E. Šulaičio nuotrauka

SPORTAS

(Atkelta iš 5 psl.)

dienė Lietuva yra vienas iš labiausiai suskurdusių kraštų. Ypač žmonės vargstą Lietuvos žemės ūkyje.

J. Stuko įspūdžiai, kaip amerikiečio, yra tartum pavasario kregždė plačioj padangėj. Nežiūrint "angelų sargų", nuolat jį lydėjusių, jis pažvelgė blaiviu ir plačiu žvilgsniu. Kaip lietuvis, savo kalboj jis parodė šilto jausmo senam ir gražiam Vilniui, kuriame dabar gyvena apie 50% rusų. Jis siejojos dėl Kauno, kuris jau gal 20 metų negražinamas ir netaisomas. J. Stukas į Baltijos tautų ateitį žiūri su optimizmu. Jo nuomone, baltai galėtų daug daugiau savo laisvės kovoj nuveikti, jeigu susiorganizuotų ir dirbtų nepartizaniškai, bet vieningai.

Apie 45 min. truko J. Stuko tik prieš mėnesį Lietuvoje filmuotas spalvotas filmas. Tikrai buvo malonu pamatyti vaizdus, kurie jau nutolo nuo mūsų per keliolika metų.

Susirinkimą gražiai įvairino latvių pianistė Mara Efferts, paskambindama fortepionu A. Kalnino ir J. Vitolio kūriniais. Po susirinkimo buvo arbatėlė. **St. S.**

Sudarytoje SS bokso rinktinėje į Romos olimpiadą, nerandame kandidatų tarpe lietuvių. Atrodo, kad priežastimi yra jų silpnas pasirodymas SS bokso pirmenybėse Leningrade, kur Lietuvos atstovai užėmė vieną antrą ir dvi trečias vietas. Rimčiausiu kandidatu buvo R. Tamulis, tačiau Varšuvoje sulaužyta ranka, dar nesugijo. Taip pat, silpnai Lietuvos boksinių pasirodymu, yra kaltinama tos šakos federacija, leidusi prieš pirmenybes boksiniams išvykti į Čekoslovakiją. Lietuviai kovą su Pragos rinktinė baigė lygiomis — 5:5, laimėdami prieš Prostejovo Iškūrą 7:3.

Iš Klaipėdos į Vladivostoką dviračiais išvyko turistų grupė. Jų tarpe buvo iniciatorius, entuziastingas turizmo propaguotojas a. a. Liudas Alseika, traškiškai miręs su važiuojančių grupę Vladimiro srityje, Gorochoveco miestelyje. Velionis buvo gimęs 1887 m., baigęs šaulių gimnaziją, Ufos universitetą įgijęs geodezininko specialybę. Po revoliucijos grįžo į Lietuvą, dirbdamas žemės ūkio žinyboje. Mėgo turizmą, tad ir apkeliavęs buvo abi Amerikas, Egiptą, Lenkiją, Prancūziją ir kt. kraštus.

K. B.

Artimoje ateityje Akrone bus pravesta Balfo rinkliava, kurios pasisekimu rūpinasi vietos skyriaus valdyba. Nuotraukoje Balfo Akrono sk. valdyba (iš kairės) pirm. J. Vaičiaitis, vicepirm. K. Gaškievič, sekr. P. Joga, vicepirm. dr. A. Baltrukėnas, Nuotraukoje trūksta išd. Ig. Janavičiaus.

A. A. JUOZUI LIŪDŽIUI

mirus, jo žmonai PETRONĖLEI, dukrai LIUDAI ir broliui JONUI su šeimomis, liūdėsyje esantiems, reiškiamo giliausią užuojautą

Gabrielė ir Vaclovas Alksniniai

BALTIMORE

Visi į birželio įvykių prisiminimą

Baisiojo birželio prisiminimą ruošia Bendruomenės Apylinkės valdyba, pirmininkaujama inž. Vytauto Volerto. Birželio mėn. įvykiais Apylinkės Valdyba sudomino ir vietinę amerikonišką spaudą.

Dienraštis "The Sun" birželio 2 d. išdėjo vedamąjį "Baltų tragediją", kuriame nušviečiama tų tautų naikinimo veiksmai. Dienraštis "New Post" platesnių ir tikslesnių žinių pasiteiravo Lietuvos Atstovybėje Washingtone. Pažadėjo įdėti vedamąjį ir valdybai pranešė, kad minėjimo eigą seks jų pasiųstas korespondentas.

Minėjimas prasidės birželio 19 d., 8 val. 30 min. ryto pamaldomis šv. Alfonso lietuvių parapijos bažnyčioje. Tą pačią dieną 12 val. iškilmės vyks Marylando valstijos sostinėje — Anapolyje, prie Lietuvos ažuolo ir State House posėdžių salėje. Minėjime Marylando gubernatorių atstovaus pulk. Southern, atvyks kongresmanas Garmatz, Baltimorės pašto viršininkas adv. W. F. Laukaitis, — Ažuolo sodinimo iniciatorius ir kiti žymūs asmenys.

Baltimorės tautinių šokių grupė prie Ažuolo atliks ketletą šokių, o iškilmingas susirinkimas vyks State House posėdžių salėje.

Iš Baltimorės, nuo Lietuvos svetainės, autobusas ir vykstantieji savo automašinomis, išvažiuos birželio 19 d., 11 val. ryte. Po iškilmių bus bendri pietūs Lietuvių

NEOLITHUANŲ VASAROS STOVYKLA

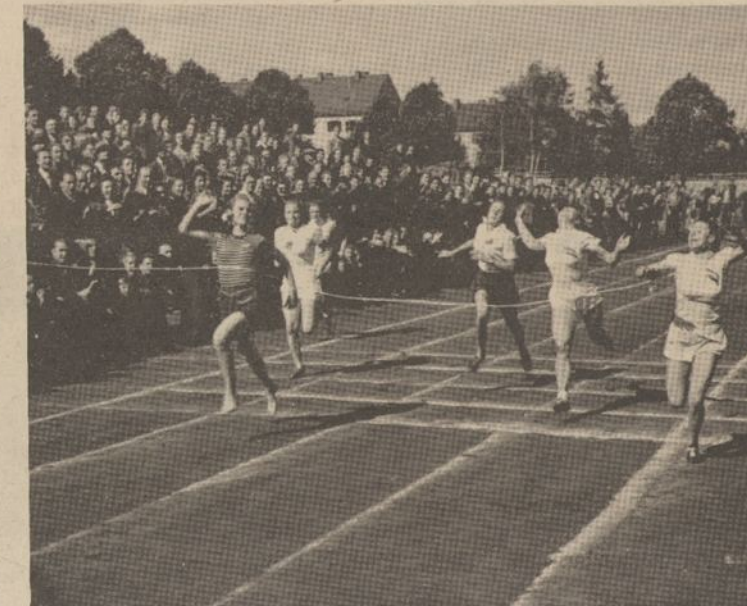
Korp! Neo Lithuania Vyriausioji Valdyba rengia jaunesniems vasaros stovyklą — studijų avaitę. Stovyklavimo laikas numatomas 1960 m. rugpiučio 27 — rugsėjo 5 d. Smulkesnės žinios apie stovyklos vietą, laiką bei stovyklavimo sąlygas bus pranešta Korp! padalinių valdyboms.

Stovyklos (studijų dienų) globėjų kviečiamas Lietuvos Tautinio Akademinio Sambūrio Centro Valdybos pirmininkas Jonas Našlėnas, vyrų stovyklos vadovas — Vaclovas Mažeika, mergaičių — Danguolė Bartkuvienė - Pulkauninkaitė.

Norintieji stovyklauti korporantai-ės prašomi tuojau pat registruotis pas savo dalinių valdybas. Maloniai kviečiami drauge stovyklauti ir kolegų filisteriai-ės bei vyresnieji senjorai, o taip pat LTA Sąjūdžio nariai.

Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba maloniai kviečia korporantus ir visus mieluosius Neo-Lithuania bičiulius paremti stovyklos organizavimą piniginiiais įnašais, kuriuos prašoma siųsti kol. Mečio šimkaus, NL Vyr. Valdybos nario, adresu: Mr. Mečys Šimkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Illinois.

svetainėje, Baltimorėje. Kviečiami Baltimorės ir Washingtono lietuviai tą dieną skirti birželio įvykių prisiminimui ir Lietuvos laisvės gyvenimui. **M. K. a.**

Remeikytė, bėgdama basa, laimi pirmąją vietą 100 m bėgime 1946 m. pabaltiečių sporto žaidynėse Augsburgėje.